

РЕШЕНИЕ

№ 487

гр. Перник, 09.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, VI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Д.МЛ.М.

при участието на секретаря Л.В.А.Д.
като разгледа докладваното от Д.МЛ.М. Гражданско дело № 20231720100336 по описа за 2023 година

Предявени са искове с правно основание чл. 344, ал. 1, и т. 3 от КТ във вр. с чл. 225, ал. 1 от КТ, по реда на глава XXV от ГПК БЪРЗО ПРОИЗВОДСТВО

По изложените в исковата молба обстоятелства

Е. Ц. М., ЕГН ***** от с. *****, общ. *****, обл. *****, е предявила искове с правно основание : чл. 344, ал. 1, т. 1 и т. 2 КТ - исковете за отмяна на уволнението и за възстановяване на предишната работа , както и чл.344 ал.1 т. 3 КТ вр.чл.225 срещу Областна администрация – Перник, БУЛСТАТ 113055670, с адрес: гр. Перник, пл. „Св. Иван Рилски” № 1Б.

като се иска от съда:

- Да обяви за незаконно уволнението
- -да отмени същото
- -да възстанови отново ищцата на длъжността „старши специалист“ НКПД 3359-3022
- -да ѝ се присъди обезщетение за 6 мес. срок поради оставането ѝ без работа по трудово правоотношение
- Да ѝ се присъдят разноските по делото.

В исковата молба се твърди че между страните бил сключен трудов

договор от 20.08.2021 г., с 6-месечен изпитателен срок, уговорен в полза на работодателя, съгласно който ищцата е заемала при ответника длъжността „Старши специалист“, и е постъпила на работа на 23.08.2021 г.

Излага доводи, че поради здравословни проблеми М. е била в отпуск при временна неработоспособност за времето от 01.04.2022 г. до 20.04.2022 г., като при извършена на 18.04.2022 г. справка в ТД на НАП, установила, че трудовият и договор бил прекратен, считано от 11.04.2022 г.. Твърди, че към датата на прекратяване на трудовия договор, ищцата е била в отпуск поради временна неработоспособност.

С разпореждане № 1192 от 31.01.2023 г., съдът на основание чл.131 от ГПК, е разпоредил препис от исковата молба и приложенията към нея да се връчат на ответната страна, с указания за подаване на отговор.

В срок е постъпил отговор на исковата молба, с който ответникът е оспорил предявения иск по основание и размер.

Прави се възражение за недопустимост на иска, тъй като е водено предходно гр.дело № 3011 от 2022г. на ПРС което е било оставяно без движение, и след неотстранени недостатъци на ИМ е било прекратено с Определение на съда, влязло в сила.

Издадената Заповед ЧР-19 от 06.04.2022 г. за прекратяване на трудовото правоотношение е получена лично на 04.04.2022г. при условията на ОТКАЗ и подписи на 3 свидетЕ..

Заповедта е връчена и чрез нотариална покана изпратена 05.05.2022 и връчена на 06.06.22г. на майката съобразно чл.46 ГПК

От момента на връчването 06.06.2022г. тече 2 месечен срок по чл.358 КТ, в който ищецът може да оспори уволнителната заповед

Исковата молба е подадена на 25.01.2023г. поради което се явява недопустима поради изтекъл преклузивен срок.

Районният съд, преценявайки събраните, по делото доказателства във връзка с доводите на страните, по реда на чл. 12 ГПК и чл.235, ал.2 от ГПК, прие за установено от фактическа страна следното:

По делото не се спори, а се установява и от приетото лично трудово досие, че между ищцата и ответната страна е съществувало трудово правоотношение възникнало от трудов договор – ТД 8 / 20.08.2021 за длъжността „Старши специалист“ – договор с предвиден 6 мес. изпитателен срок, уговорен в полза на работодателя и с основание чл. 68 ал.1 т.3 вр. чл.70 КТ

Ищцата е постъпила на работа на 23.08.2021г. като срокът на договора изтича на 23.03.2022г.

На 01.04.2022 ищцата е посетила личен лекар и е издаден болничен лист за домашно-амбулаторен режим за 10 дни от 01.04.2022- 10.04.2022 / приложени към исковата молба/

Междувременно с ЕР на ТЕЛК от 04.04.2022г. е била освидетелствувана с 50% трайно намалена работоспособност с диагноза „ Инсулинозависим Диабет тип 1“

На 11.04.2022 болничния лист е продължен с още 10 календарни дни до 20.04.2022 / приложен към исковата молба/

Докато е в болничен отпуск , на 18.04.2022 подава до НАП заявление за издаване Справка за трудови договори, и установява, че трудовият договор е бил прекратен на 11.04.2022

Ищцата твърди, предвид датата на евентуалното изтичане на 6 мес.- 23.03.2022 и датата на прекратяване 11.04.2022 когато узнава същата от справката на НАП, че договорът е станал безсрочен

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Предявен е иск с правно основание чл.344, ал.1, т.1 КТ, доколкото всички твърдения, в това число и за нищожност на уволнителната заповед обуславят незаконосъобразност на уволнението, която попада в приложното поле на този иск.

От ответната страна по делото е направено възражение за погасяване по давност на правото на иск.

В тази връзка съдът съобрази следното:

Исковете по трудови спорове се предявяват в сроковете, визирани в разпоредбата на чл. 358 от КТ.

Сроковете по чл. 358 от КТ са давностни, а не преклузивни, поради което съдът не следи служебно за спазването им и ги съобразява само при релевирано от ответника възражение, каквото в случая е налице.

В този смисъл:

/Решение № 167 от 30.07.2014 г. на ВКС по гр. д. № 6368/2013 г., IV г. о.70, Решение № 305 от 02.12.2013 г. по гр. д. № 1449/2012 г. на ВКС, IV г.о./.

Изтичането на давностния срок по чл. 358 от КТ погасява правото на иск и е основание за неговото отхвърляне.

Става въпрос за специална давност, по-кратка от общата давност по чл. 110 и чл. 111 ЗЗД.

Съгласно чл. 358, ал.1, т.2 КТ давностният срок за предявяването на иски, отнасящи се до прекратяване на трудовото правоотношение и защитата на работниците или служителите срещу незаконните уволнения, е **двумесечен**, като към тези иски се отнасят трите иски: по чл. 344, ал. 1, т. 1 и т. 2 КТ - исковите за отмяна на уволнението и за възстановяване на предишната работа и за поправка на основанията за прекратяване по чл. 344, ал. 1, 4 КТ.

Срокът за предявяване на иски тече от деня на прекратяване на трудовото правоотношение, съгл. чл. 358, ал. 2, т. 1 от КТ.

Съгласно чл.325 ал.1 т.1 КТ – трудовият договор може да се прекрати, без писмено предизвестие на страните, по взаимно съгласие, изразено писмено.

Ищцата е депозирала писмено искане - чрез входящо заявление в деловодството № 32-00-228 / 31.03.2022 до ответната Областна управа за освобождаване

Областната управа е приел писмено отправеното предложение / обективизирано в Тетрадка-регистър за входяща поща на Обл.Адм.Перник и е поставена писмена резолюция „да“.

В законоустановения 7 дневен срок – на 04.04.2022г. ответният

работодател е уведомил ищеца, ЧЕ ПРИЕМА предложението за прекратяване на трудовото правоотношение / Уведомление вх.№ 32-00-228 – 1 от 04.04.2022г.

От това следва, че са налице предпоставките на чл.325 ал.1 т.1 КТ :

-изразена от ищцата правна воля и желание за прекратяване трудовото правоотношение с ответника по взаимно съгласие – направено писмено с молба до работодателя

-писмено приемане на предложението в предвидения от закона срок / с поставена резолюция от работодателя/

-уведомяване в 7 дневен срок на работника, че молбата му е приета

По твърдението за оттегляне на молбата за освобождаване по взаимно съгласие:

В исковата молба се сочи, че ищцата била оттеглила искането си / с входирана молба от 04.04.2023г./ - същата е депозирана след осъществяване на фактическия състав на чл.325 ал.1 т.1 КТ

На второ място – съгласно чл.13 ал.2 ЗЗД и по арг. От чл.326 ал.4 КТ – предложението би могло да се оттегли без съгласието на другата страна, ако изявлението за оттегляне достигне до адресата най-късно едновременно с предложението.

Доколкото липсва съгласие от работодателя, предложението не би могло да се оттегли и да породи търсения от ищцата правен ефект.

Поради това и ищцата не може да се ползва от закрилата на чл.333 КТ / предвид представеното т нея ЕР на ТЕЛК и болн.листа/

Видно е, че сама и доброволно е инициирала прекратяване на трудовото правоотношение, а чл.333 КТ касае други хипотези на прекратяване на трудовото правоотношение.

По формата на уведомяване по чл. 325 ал 1т.1 КТ за приемане от насрещната страна на предложението за прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие, и датата от която договорът се счита прекратен :

Налице е практика на ВКС / решение № 86 / 2015г. и № 265/2013г., както и № 406/ 2012г. /, според която :съгласието на работодателя може да се изрази и без отделно уведомяване на работника/служителя, ако в 7 дневен срок е издал Заповед за прекратяване на трудовия договор

В настоящия случай е издадена Заповед за прекратяване на трудовото правоотношение № ЧР-19/ 06.04.2022г.

Според ВКС –решение № 69 / 2012г. –подписването на заповедта от работника/служителя като получател удостоверява единствено получаването ѝ, а не воля за прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие.

Волята за прекратяване по взаимно съгласие трябва да е изразена в писмена форма ясно и категорично, а не с конклюдентни действия / подписване на заповедта/.

Положеният подпис на работника/ служителя под отбелязването в заповедта, че е получил копие от същата, не е съгласие за прекратяването на трудовия договор, а се тълкува единствено и само като удостоверяване на получаването на препис от заповедта.

Предявените иски са недопустими, като предявени след изтичане на двумесечния преклузивен срок по чл.358 ал.1 т.2 КТ

Надлежното връчване на заповедта е станало чрез нотариална покана на 06.06.2022г. – връчена чрез служител на нотариална кантора с изрично възложени функции по чл.50 от З Нотариусите, и оформена разписка по ГПК чрез майка със задължение да предаде на ищцата

Съдържанието на поканата е с всички изискуеми реквизити .

От датата на връчването 06.06.2022 е започнал да тече двумесечен срок, в който ищцата е имала възможността да предяви исковите си, който срок е изтекъл през м.08.2022г.

Исковите са предявени 7 месеца след връчване на заповедта, на 31.01.2023г. - при наличието на фактическия състав на чл.325 ал.1 КТ

КТ не предвижда отклонения от общия режим на давността по нашето гражданско право. Това означава, че и спрямо давността по трудови спорове ще важат основанията и действието на спирането и прекъсването на давността (чл. 115 и чл. 116 ЗЗД), сред които не попада като основание заболяване на страната.

В законодателството ни е прокаран в редица закони принципът, че „срещу онзи, който не може да действа, давност не тече“.

Във вторичното право на Европейския съюз понякога се уреждат и давностни срокове.

Това може да стане както чрез директиви, така и чрез регламенти.

Има случаи, когато се предвижда, че основанията за спиране и препятстване на давността се уреждат от националното право (вж. например чл. 60, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/782 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2021 година относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт; за директиви вж. т. 9.1.ж от настоящото съчинение).

В други случаи в правото на ЕС изрично се предписва, че държавите членки трябва да осигурят давностни срокове, отговарящи на определени изисквания.

Така в Съображение 36 от Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 26.11.2014 относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията се съдържа следното указание:

„Националните правила за начало, продължителност, спиране или прекъсване на давностните срокове не следва неправомерно да възпрепятстват предявяването на искове за обезщетение за вреди. (...) Давностният срок не следва да започва да тече преди да бъде прекратено нарушението и преди ищецът да узнае или да може разумно да се предполага, че знае за поведението, съставляващо нарушението, факта, че нарушението му причинява вреда и самоличността на нарушителя. Държавите членки следва да могат да запазят или въведат общо приложими абсолютни давностни срокове, при условие че продължителността на тези абсолютни давностни срокове не прави практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правото на обезщетение в пълен размер“.

Съдът на Европейския съюз (СЕС) има практика, свързана с принципа „contra non valentem agere non currit praescriptio“.

Така например според него член 46 от Статута на Съда на Европейския съюз се тълкува в смисъл, че погасяване по давност не може да се противопостави на претърпяло вреда лице, което е узнало едва в по-късен момент за пораждащия вредата факт и което поради това не е разполагало с

разумен срок за представяне на своята искова молба или претенция преди изтичането на давностния срок (Решение Gascogne Sack Deutschland GmbH & Gascogne, дело T-577/14, т. 44).

В скорошната си практика СЕС е разсъждавал относно давностния срок за предявяване на иск за неоснователно обогатяване от страна на потребител по договор, обявен за недействителен поради наличие на неравноправна клауза.

В решение Profi Credit Slovakia (C-485/19, т. 49) се приема, че национални правила, изискващи от потребителя да предяви претенциите си пред съда в срок от три години, считано от датата на неоснователното обогатяване, доколкото това обогатяване може да е осъществено в хода на изпълнението на дългосрочен договор, е възможно да направят изключително трудно упражняването на предоставените му с Директива 93/13 или с Директива 2008/48 права и при това положение такива правила нарушават принципа на ефективност.

СЕС изрично е посочил, че проблем не е продължителността на срока, а началото му, тъй като *„съществува немалък риск съответният потребител да не предяви в императивния срок правата, които му предоставя правото на Съюза, което ще го постави в положение, при което не е възможно да претендира правата си“*.

В скорошната практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) приема, че незачитането на функциите на давността е достатъчно да обоснове нарушение на основни човешки права, каквото е правото на достъп до съд и справедлив съдебен процес по чл. 6, параграф 1 от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ).

В решението по делото Howald Moor v. Switzerland (жалби № 52067/10 и 41072/11) е разгледан казус с работник, който през 1960-1970 е бил изложен на азбест по време на работата си. През 2004 г. лекарите установяват, че страда от туморно заболяване, за което безспорно е доказано, че е от излагането на азбест. Съдилищата в Швейцария отхвърлят иска като погасен по давност, тъй като съгласно швейцарското право узнаването на вредата не е от значение за началото на давността.

В решението по спора Съдът по правата на човека отбелязва, че латентният период за азбестови заболявания може да бъде няколко

десетилетия, поради което, ако се приложи швейцарската давност, неизбежно към момента на откриването на заболяването давността е изтекла.

Макар Европейският съд по правата на човека да изтъква убедеността си в това, че правната норма относно давностните срокове преследва легитимна цел, а именно правната сигурност, той признава, че *систематичното прилагане на правилото за давностните срокове към лицата, страдащи от болести, които могат да бъдат диагностицирани едва след много години след събитията, които ги предизвикват, лишава тези лица от възможността да защитят правата си пред съда. ЕСПЧ счита, че в случаите, когато е научно доказано, че лицето не може да знае, че страда от определено заболяване, това обстоятелство следва да се вземе предвид при изчисляването на давностния срок.*

Националната уредба е съобразена с тези разрешения, което ясно проличава в различните начални моменти, от които започва да тече давността за предявяване на различните искове, както и в основанията за спиране на същата.

В практиката на Конституционния съд на Република България също е признат посочения принцип /Решение № 4 от 11.03.1998 г. по конст. д. № 16/97 г./

Същият директно е приложен в Решение № 2 от 30.03.2000 г. по конст. д. № 2/2000 г. на КС, макар и във връзка с преклузивен срок:

„Когато лицето е възпрепятствано от „особени непредвидени обстоятелства“ (по терминологията на чл. 45, ал. 1 ДПК) да упражни своето право на обжалване, в действие влизат конституционните принципи на справедливостта и правовата държава, от които се извежда правилото „срещу неспособния (юридически) да действа срокът не тече (contra non valentem agere non currit praescriptio)“.

Правно-техническо въплъщение на това правило са институтите на спиране, продължаване и възстановяване на сроковете“.

Според КС „всеки срок се основава на мълчаливото предположение, че в предоставения му период от време носителят на съответното право разполага с действителната възможност да упражни правото си.

Наличието на действителна възможност за упражняване на правото на

защита е условие за ефективността на това право и може да бъде определено като конститутивен (и конституционен) елемент на последното – чл. 56 и чл. 120, ал. 2 от Конституцията“.

С такива мотиви КС е обявил за противоконституционна разпоредбата на чл. 45, ал. 5 ДПК, с която се изключва възможността за възстановяване на пропуснат срок за подаване на жалби за определени категории данъчни актове.

/В този смисъл е статията Принципът „срещу онзи, който не може да действа, давност не тече“ (част I), публикувана в Предизвикай правото на 29.02.22 г. , с автор Тихомир Рачев/.

В настоящия случай, дори съдът да приложи посочения правен принцип и не се ограничи до изрично посочените основания в закона, то не се установява сочената невъзможност за лицето да упражни правото си на иск.

На първо място, ищцата е постъпила на работа на 23.08.2021г. като срокът на договора изтича на 23.03.2022г.

На 01.04.2022 ищцата е посетила личен лекар и е издаден болничен лист за домашно-амбулаторен режим за 10 дни от 01.04.2022- 10.04.2022 / приложени към исковата молба/

Домашно-амбулаторен режим означава оставане в къщи, без възможност да пътува в страната / чужбина .Не означава обездвижване, тъй като пациентът е на самоход.

Междувременно с ЕР на ТЕЛК от 04.04.2022г. е била освидетелствувана с 50% трайно намалена работоспособност с диагноза „ Инсулинозависим Диабет тип 1“

На 11.04.2022 болничния лист е продължен с още 10 календарни дни до 20.04.2022 / приложен към исковата молба/

Режимът също е домашно-амбулаторен, не е въдворявана в болнично заведение

Ищцата е имала възможността да сезира - на първо място работодателя, на следващо по време - съда – лично, като упълномощи друго лице или посредством съдействието на трето лице – пощенски оператор, лицензиран куриер или чрез изпращане на молбата си по електронен път.

По изложените съображения съдът намира възражението за изтекла погасителна давност за предявяване на иска за основателно, поради което претенцията на ищеца да бъде признато уволнението за незаконно и да се отмени Заповед № ЦД-19/06.04.2022 , с оглед сезирането на съда с това искане след двумесечния срок по чл. 358, ал. 1, т. 2 КТ, което не позволява да се реши спора по същество, следва да бъде отхвърлено като погасено по давност.

По разноските:

Ищцата е освободена от заплащане на такси и разноски по делото.

С оглед отхвърлянето на предявения иск ответникът има право на разноски, но същият не е претендирал такива.

Така мотивиран Пернишкият районен съд,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Ц. М., ЕГН ***** от с. *****, общ. *****, обл. ***** срещу Областна администрация – Перник, БУЛСТАТ 113055670, с адрес: гр. Перник, пл. „Св. Иван Рилски” № 1Б.

искове с правно основание чл.344 ал.1 т.1 , 2 и 3 КТ

за признаване за незаконно и за отмяна на уволнението й, както и за възстановяване на заеманата длъжност до датата на уволнението „ старши специалист“ в Областна администрация Перник, както и заплащането на обезщетение по чл. 225 КТ за 6 мес. период считано от 28.11.2022г. - извършено със заповед №ЧД-19 от 06.04.2022г. на Областния управител - **като погасени по давност.**

Решението може да бъде обжалвано пред Пернишкия окръжен съд в двуседмичен срок от **09.05.2023 г.** която дата е съобщена на страните в съдебно заседание на 25.04.2023г. - съгласно чл. 315 ГПК.

Съдия при Районен съд – Перник: _____